

HALI SEKTÖRÜ

HALI ÜRÜNÜNÜN TANIMI

Çözü (arış) iplikleri üstüne ayrı bir desen ipliği ile değişik şekillerde düğüm atılarak, aralarından birkaç sıra atkı (argaç) ipliği geçirilip sıkıştırılarak aynı yükseklikte veya yer yer farklı yüksekliklerde, kabartmalı olarak kesilmiş, havlı yüzü olan dokumalara "halı" denmektedir.

Geleneksel olarak dokuma yöntemiyle ve günümüzde ise dokunarak ya da tafting (düz zemin kumaşına ipliklerin dikilmesi) yoluyla üretilen *havlı tekstil yüzeyleri* olarak tanımlanan halının sektörel önemi, dünya ticaretinde de kayda değer ürün gruplarından birini oluşturması sonucunu doğurmuştur.

Dünyada halı ticareti, el halısı, makine halısı ve tüfte halı olmak üzere, üretim teknikleri, yatırım eğilimleri, maliyetleri, tüketici profilleri, kullanım amaçları, pazar yapıları ve sermaye yoğunlukları oldukça farklı olan üç ana grupta incelenmektedir. El halısı, emek-yoğun ve tarihsel-kültürel miras yoluyla gelişen motiflere dayalı bir üretim yapısı sergilerken; makine halısı, sermaye-yoğun ve teknik tekstil kategorisinde ele alınabilecek bir üretim yapısına sahiptir.

Kalın bir zemin üzerine bağlanan hav¹ sonucunda üretilen makine halısının el halısından farkı, ilmeklerinin çözgü yönünde hav çözgülerinden oluşmasıdır. El halısında ayrı bir iplik ile çözgü üzerine düğüm atılırken, makine halısında hav yüzeyi hav çözgünün atkılarla U biçiminde bağlantı yapmasıyla oluşmaktadır. Tüfte halı ise, önceden dokunmuş bir zemin dokusu üzerine tuft ipliklerinin dokunması ile oluşmaktadır.

Armonize Sistem sınıflandırmasına göre halılar 57. fasılda yer almaktadır. Bu ürün tanımında yer alan ürün grupları aşağıda yer almaktadır:

El Halısı ve Kilim	
5701	Düğümlü veya Sarmalı Halılar (El Dokuması Halılar)
570210	Kilim, Sumak, Karaman vb. Elde Dokunmuş Yer Döşemeleri
580500	Elişi Duvar halıları
Makine Halısı	
570220–570299 Arası	Dokuma Makine Halıları
5704	Keçeden Halılar
5705	Diğer Halılar ve Yer Kaplamaları
Tüfte Halı	
5703	Tüfte Halı

¹ Kadife, çuha, yün vb.nin yüzeyindeki ince tüy.

ÜLKEMİZİN MAKİNE HALISI PROFİLİ

Makine halısı, sermaye yoğun bir sektör olması ve teknik tekstillerle paralel yönde gelişmesi sebebiyle üzerinde önemle durulması gereken bir sektör olarak değerlendirilmektedir.

Ülkemizin makine halısı üretiminin büyük çoğunluğu Gaziantep'te yerleşik olan firmalarca yerine getirilmektedir. Makine halısı üreticiliğinin yoğun olduğu diğer illerimiz ise Kayseri ve İstanbul olarak belirtilebilir.

TÜRKİYE'NİN MAKİNE HALISI DIŞ TİCARETİ

İhracat

Makine halısı ihracatımız uzun yıllardan beri artış gösteren sektörlerimiz arasında yer almaktadır. Makine halısı ihracatı, 2011 yılından itibaren 2014 yılına kadar artış göstermiştir. Ancak 2015 yılında bir önceki seneye oranla miktar bazında %8,7 oranında azalarak 539 bin ton, değer bazında ise %14,8 oranında azalarak 1,7 milyar dolar civarında gerçekleşmiştir. 2016 yılında ise makine halısı ihracatı miktar bazında değişim göstermemiş, değer bazında ise 5% oranında düşüş ile 1,6 milyar dolar olarak kaydedilmiştir.

2018 yılı Türkiye'nin makine halısı ihracatına bakıldığında, değer bazında ihracatın %3,7 oranında artarak 1,9 milyar dolar değerinde gerçekleştiği gözlemlenmektedir. Miktar bazında makine halısı ihracatı ise 2018 yılında %2,2 oranında artarak 625 bin ton değerinde gerçekleşmiştir.

2018 yılında makine halısı ihracatı birim fiyatı 3,06 dolar değerinde gerçekleşerek son üç yılın en yüksek değerine ulaşmıştır.

TÜRKİYE'NİN MAKİNE HALISI İHRACATI					
Birim Değer: 1000 \$					
Birim Miktar: 1000 KG					
YILLAR	İHRACAT		DEĞİŞİM		BİRİM FİYAT (\$/KG)
	MİKTAR	DEĞER	MİKTAR	DEĞER	
2011	372.621	1.287.570	N/A	N/A	3,46 USD
2012	482.621	1.686.792	29,5%	31,0%	3,50 USD
2013	542.096	1.883.045	12,3%	11,6%	3,47 USD
2014	590.146	2.013.217	8,9%	6,9%	3,41 USD
2015	538.638	1.715.928	-8,7%	-14,8%	3,19 USD
2016	539.686	1.627.991	0,2%	-5,1%	3,02 USD
2017	612.159	1.844.966	13,4%	13,3%	3,01 USD
2018	625.496	1.913.576	2,2%	3,7%	3,06 USD

Kaynak: Ticaret Bakanlığı Bilgi Sistemi - Şubat 2019

Ürünler itibariyle makine halısı ihracatımız değerlendirildiğinde ise; en önemli ihraç ürün grubunun 5702 GTİP kodlu “dokuma makine halıları” olduğu gözlemlenmektedir.

ÜRÜNLER İTİBARIYLA TÜRKİYE’NİN MAKİNE HALISI İHRACATI							
Birim Değer: 1000 \$							
Birim Miktar: 1000 KG							
GTİP	TANIM	2017 YILI		2018 YILI		DEĞİŞİM	
		MİKTAR	DEĞER	MİKTAR	DEĞER	MİKTAR	DEĞER
570220 - 570299 Aralığı	Dokuma Makine Halıları	608.847	1.832.046	622.017	1.899.550	2,2%	3,7%
5704	Keçeden Halılar	342	1.097	266	1.041	-22,1%	-5,2%
5705	Diğer Halılar ve Yer Kaplamaları	2.970	11.823	3.212	12.985	8,1%	9,8%
TOPLAM MAKİNE HALISI İHRACATI		612.159	1.844.966	625.496	1.913.576	2,2%	3,7%

Kaynak: Ticaret Bakanlığı Bilgi Sistemi - Şubat 2019

Makine halısı ihracatımızda en önemli pazarımız aşağıdaki tablodan da görüleceği üzere 525 milyon dolarlık ihracat tutarı ve % 27,4'lük pay ile ABD'dir. Makine halısı ihracatımızda ilk 10 ülkenin toplam payı %66 dolayındadır.

2018 yılında ülkeler bazında makine halısı ihracatımıza bakıldığında en fazla ihracat gerçekleştirdiğimiz ilk 10 ülke içerisinde Mısır, en fazla ihracat artışı gerçekleştirdiğimiz ülke olarak dikkat çekmektedir. 2018 yılında Mısır'a makine halısı ihracatımız %151,4 oranında artarak yaklaşık 62 milyon dolar değerinde gerçekleşmiştir.

ÜLKELER BAZINDA MAKİNE HALISI İHRACATIMIZ				
Birim Değer: 1000 \$				
ÜLKE	2017	2018	DEĞİŞİM	PAY
A.B.D.	426.976	525.036	23,0%	27,4%
SUUDİ ARABİSTAN	277.004	238.174	-14,0%	12,4%
IRAK	145.032	122.943	-15,2%	6,4%
ALMANYA	100.742	91.923	-8,8%	4,8%
B.A.E.	69.821	72.310	3,6%	3,8%
MISIR	24.610	61.875	151,4%	3,2%
LİBYA	35.784	48.611	35,8%	2,5%
İNGİLTERE	38.718	41.403	6,9%	2,2%
İRAN	26.199	39.597	51,1%	2,1%
İSRAİL	36.173	29.361	-18,8%	1,5%
İlk 10 Ülke Toplamı	1.181.059	1.271.233	7,6%	66,4%
Diğer Ülkeler	663.908	642.343	-3,2%	33,6%
Toplam Makine Halısı İhracatı	1.844.966	1.913.576	3,7%	100%

Kaynak: Ticaret Bakanlığı Bilgi Sistemi - Şubat 2019

İthalat

TÜRKİYE'NİN MAKİNE HALISI İTHALATI					
Birim Değer: 1000 \$					
Birim Miktar: 1000 KG					
YILLAR	İTHALAT		DEĞİŞİM		BİRİM FİYAT (\$/KG)
	MİKTAR	DEĞER	MİKTAR	DEĞER	
2011	6.510	31.287	N/A	N/A	4,81 USD
2012	5.174	26.585	-20,5%	-15,0%	5,14 USD
2013	5.936	33.987	14,7%	27,8%	5,73 USD
2014	5.644	29.521	-4,9%	-13,1%	5,23 USD
2015	6.497	27.939	15,1%	-5,4%	4,30 USD
2016	6.592	23.890	1,5%	-14,5%	3,62 USD
2017	6.458	22.041	-2,0%	-7,7%	3,41 USD
2018	5.341	19.275	-17,3%	-12,6%	3,61 USD

Kaynak: Ticaret Bakanlığı Bilgi Sistemi - Şubat 2019

Yıllar itibariyle makine halısı ithalatımız dalgalı bir seyir izlemekte olup, yukarıdaki tabloda da görüleceği üzere söz konusu üründe ithalatımız ciddi bir yekûn teşkil etmemektedir. 2018 yılında halısı ithalatımız, değer bazında bir önceki seneye göre %12,6 oranında gerileyerek 19 milyon dolar düzeyinde gerçekleşmiştir.

ÜRÜNLER İTİBARIYLA TÜRKİYE'NİN MAKİNE HALISI İTHALATI							
Birim Değer: 1000 \$							
Birim Miktar: 1000 KG							
GTİP	TANIM	2017		2018		DEĞİŞİM	
		MİKTAR	DEĞER	MİKTAR	DEĞER	MİKTAR	DEĞER
570220 - 570299 Arası	Dokuma Makine Halıları	2.475	13.327	2.454	12.851	-0,9%	-3,6%
5704	Keçeden Halılar	2.898	4.707	2.242	3.624	-22,6%	-23,0%
5705	Diğer Halılar ve Yer Kaplamaları	1.085	4.007	646	2.800	-40,5%	-30,1%
TOPLAM İTHALAT		6.458	22.041	5.341	19.275	-17,3%	-12,6%

Kaynak: Ticaret Bakanlığı Bilgi Sistemi - Şubat 2019

Ürün bazında incelendiğinde ise, en fazla ithalat yaptığımız ürün grupları numaralı “dokuma makine halıları”, “keçeden halılar” ve “diğer halılar ve yer kaplamaları” olarak sıralanmaktadır.

2018 yılında dokuma makine halıları ithalatımız değer bazında %3,6 oranında gerileyerek yaklaşık 13 milyon dolar, keçeden halılar %23,0 oranında gerileyerek 3,6 milyon dolar, diğer halılar ve yer kaplamaları ise %30,1 oranında gerileyerek 2,8 milyon dolar değerinde gerçekleşmiştir.

Makine halısı ithalatımız ülkesel bazda incelendiğinde, sırasıyla Hindistan (%21), Bulgaristan (%10,3) ve İtalya (%9,1) gelmekte olup, bu üç ülke makine halısı ithalatımızın %40'ını teşkil etmektedir.

2018 yılında Hindistan'dan makine halısı ithalatımız %6,0 oranında artarak 4 milyon dolar, Bulgaristan'dan %1247,9 oranında artarak yaklaşık 2 milyon dolar, İtalya'dan ise %15,5 oranında artarak 1,7 milyon dolar değerinde gerçekleşmiştir.

ÜLKELER BAZINDA MAKİNE HALISI İTHALATIMIZ				
Birim Değer: 1000 \$				
ÜLKE	2017	2018	DEĞİŞİM	PAY
HİNDİSTAN	3.809	4.039	6,0%	21,0%
BULGARİSTAN	148	1.993	1247,9%	10,3%
İTALYA	1.517	1.752	15,5%	9,1%
BELÇİKA	2.377	1.592	-33,1%	8,3%
ÇİN	4.052	1.488	-63,3%	7,7%
MISIR	1.766	1.481	-16,1%	7,7%
ALMANYA	1.010	1.264	25,2%	6,6%
HOLLANDA	1.266	1.193	-5,7%	6,2%
A.B.D.	165	598	262,9%	3,1%
İNGİLTERE	1.676	566	-66,2%	2,9%
İlk 10 Ülke Toplamı	17.787	15.967	-10,2%	82,8%
Diğer Ülkeler	4.254	3.308	-22,2%	17,2%
Toplam Makine Halısı İthalatı	22.041	19.275	-12,6%	100%

Kaynak: Ticaret Bakanlığı Bilgi Sistemi - Şubat 2019

Bu dönemde en fazla makine halısı ithalatı gerçekleştirdiğimiz diğer ülkeler ise toplam makine halısı ithalatımızdan aldığı %8,3 pay - yaklaşık 1,6 milyon dolar değerinde ithalat ile Belçika, %7,7 pay - 1,5 milyon dolar değerinde ithalat ile Çin ve %7,7 pay – 1,5 milyon dolar değerinde ithalat ile Mısır olarak sıralanmaktadır.

2018 yılında en fazla makine halısı ithalatı gerçekleştirdiğimiz ilk on ülke arasında en fazla gerileme %63,3 oranında gerileme ile Çin ve %66,2 oranında gerileme ile İngiltere olurken; ithalatımızdaki en fazla artış %1247,9 oranında artış ile Bulgaristan ve %262,9 oranında artışla ABD olmuştur.

2018 yılında en fazla makine halısı ithalatı gerçekleştirdiğimiz ilk on ülke, toplam makine halısı ithalatımızın %83'ünü oluşturmuştur.

DÜNYA MAKİNE HALISI TİCARETİ

Dünya makine halısı ithalatı, 2010 yılında dünya ekonomik verilerinde görülen nispi iyileşme sonrasında toparlanmaya başlamış ve 2017 yılında, bir önceki yıla oranla %12,1 oranında bir artışla 6,5 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir.

DÜNYA MAKİNE HALISI İTHALATI				
Birim Değer: 1000 \$				
ÜLKE	2016	2017	DEĞİŞİM	PAY
A.B.D.	1.371.812	1.516.810	10,6%	23,5%
ALMANYA	456.531	476.485	4,4%	7,4%
JAPONYA	276.800	306.809	10,8%	4,7%
İNGİLTERE	290.182	292.066	0,6%	4,5%
IRAK	200.644	283.548	41,3%	4,4%
SUUDİ ARABİSTAN	283.730	277.718	-2,1%	4,3%
FRANSA	219.725	246.516	12,2%	3,8%
KANADA	134.851	171.439	27,1%	2,7%
AFGANİSTAN	-	147.570	N/A	2,3%
POLONYA	126.513	141.990	12,2%	2,2%
TÜRKİYE (44. Sırada)	23.891	22.040	-7,7%	0,3%
İlk 10 Ülke Toplamı	3.360.788	3.860.951	14,9%	59,7%
Diğer Ülkeler	2.404.951	2.602.509	8,2%	40,3%
DÜNYA MAKİNE HALISI İTHALATI	5.765.739	6.463.460	12,1%	100%

Kaynak: ITC Trade Map - Ocak 2019

Birleşmiş Milletler kaynaklı Trademap istatistiklerine göre, dünya makine halısı ithalatında ABD, Almanya, Japonya, İngiltere ve Irak öne çıkan ülkeler olarak yer almaktadır. Söz konusu 5 ülkenin dünya makine halısı ithalatının %44'üne hâkim olduğu görülmektedir.

DÜNYA MAKİNE HALISI İHRACATI				
Birim Değer: 1000 \$				
ÜLKE	2016	2017	DEĞİŞİM	PAY
TÜRKİYE	1.627.990	1.844.964	13,3%	26,4%
ÇİN	1.163.518	1.281.313	10,1%	18,4%
HİNDİSTAN	729.050	776.044	6,4%	11,1%
BELÇİKA	650.713	664.620	2,1%	9,5%
İRAN	294.448	348.113	18,2%	5,0%
HOLLANDA	228.882	261.575	14,3%	3,7%
ALMANYA	210.543	205.852	-2,2%	3,0%
A.B.D.	160.013	181.945	13,7%	2,6%
İNGİLTERE	120.022	135.665	13,0%	1,9%
FRANSA	92.210	101.666	10,3%	1,5%
İlk 10 Ülke Toplamı	5.277.389	5.801.757	9,9%	83,1%
Diğer Ülkeler	1.104.309	1.175.888	6,5%	16,9%
Dünya Makine Halısı İhracatı	6.381.698	6.977.645	9,3%	100%

Kaynak: ITC Trade Map - Ocak 2019

Dünya makine halısı ihracatında önde gelen ülkeler ise Türkiye, Çin, Hindistan, Belçika ve İran'dır. Türkiye tek başına pazarın %26,4'ünü elinde bulundurmaktadır. Türkiye'nin hemen ardından gelen Çin ise %18,4'lük pazar payına sahip bulunmaktadır.

TÜRKİYE'NİN TÜFTE HALI DIŞ TİCARETİ

İhracat

Ülkemizin tüfte halı ihracatında 2011-2018 yılları arasında değer bazında hep artış yaşanmış olup, miktar bazında ise sadece 2013 yılında %4 oranında bir daralma kaydedilmiştir. 2018 yılında bir önceki yıla göre tüfte halı ihracatımız miktar bazında %21 oranında bir artış gerçekleşmiş olup değer bazında ise %15,1 oranındaki artışla yaklaşık 300 milyon dolara yükselmiştir.

TÜRKİYE'NİN TÜFTE HALI İHRACATI					
Birim Değer: 1000 \$					
Birim Miktar: 1000 KG					
YILLAR	İHRACAT		DEĞİŞİM		BİRİM FİYAT (\$/KG)
	MİKTAR	DEĞER	MİKTAR	DEĞER	
2011	35.527	138.988	N/A	N/A	3,91 USD
2012	45.414	171.534	27,8%	23,4%	3,78 USD
2013	43.792	172.510	-3,6%	0,6%	3,94 USD
2014	55.473	205.980	26,7%	19,4%	3,71 USD
2015	68.058	207.686	22,7%	0,8%	3,05 USD
2016	80.130	225.531	17,7%	8,6%	2,81 USD
2017	99.776	260.516	24,5%	15,5%	2,61 USD
2018	120.449	299.734	20,7%	15,1%	2,49 USD

Kaynak: Ticaret Bakanlığı Bilgi Sistemi - Şubat 2019

Ülkeler bazında tüfte halısı ihracatımız incelendiğinde ise; en fazla tüfte halı ihraç ettiğimiz ülkeler İngiltere, Irak, Suudi Arabistan ve ABD olarak sıralanmakta olup, söz konusu ülkelerin tüfte halı ihracatımızdan aldıkları paylar ise sırasıyla; %18,7, %15,4, %9,0 ve %5,6 düzeyindedir.

ÜLKELER BAZINDA TÜFTE HALI İHRACATIMIZ				
Birim Değer: 1000 \$				
ÜLKE	2017	2018	DEĞİŞİM	PAY
İNGİLTERE	48.734	55.955	14,8%	18,7%
IRAK	35.981	46.174	28,3%	15,4%
SUUDİ ARABİSTAN	33.765	27.076	-19,8%	9,0%
A.B.D.	17.113	16.844	-1,6%	5,6%
KUVEYT	8.144	10.088	23,9%	3,4%
BELÇİKA	9.077	9.637	6,2%	3,2%
KATAR	2.889	9.458	227,4%	3,2%
ALMANYA	9.457	9.119	-3,6%	3,0%
CEZAYİR	5.368	7.787	45,0%	2,6%
İRAN	2.245	7.545	236,1%	2,5%
İlk 10 Ülke Toplamı	172.774	199.682	15,6%	66,6%
Diğer Ülkeler	87.742	100.052	14,0%	33,4%
Toplam Tufte Halı İhracatı	260.516	299.734	15,1%	100%

Kaynak: Ticaret Bakanlığı Bilgi Sistemi - Şubat 2019

İthalat

Ülkemizin tüfte halı ithalatı dalgalı bir seyir izlemekte olup 2018 yılında 2017 yılına göre %9,6 oranında azalarak 28 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir.

TÜRKİYE'NİN TUFTTE HALI İTHALATI					
Birim Değer: 1000 \$					
Birim Miktar: 1000 KG					
YILLAR	İTHALAT		DEĞİŞİM		BİRİM FİYAT (\$/KG)
	MİKTAR	DEĞER	MİKTAR	DEĞER	
2011	11.867	48.481	N/A	N/A	4,09 USD
2012	10.327	42.465	-13,0%	-12,4%	4,11 USD
2013	11.372	45.887	10,1%	8,1%	4,04 USD
2014	10.874	45.671	-4,4%	-0,5%	4,20 USD
2015	11.065	43.872	1,8%	-3,9%	3,96 USD
2016	8.114	31.309	-26,7%	-28,6%	3,86 USD
2017	8.766	31.145	8,0%	-0,5%	3,55 USD
2018	8.098	28.160	-7,6%	-9,6%	3,48 USD

Kaynak: Ticaret Bakanlığı Bilgi Sistemi - Şubat 2019

Ülkeler bazında tüfte halı ithalatımız incelendiğinde ise; en fazla ithalat Hollanda, Belçika ve Çin'den ithalat yapılmış olup, söz konusu ülkelerin tüfte halı ithalatımızdan aldıkları paylar ise sırasıyla; %28,5, %16,8 ve %14,2 düzeyindedir. Anılan ülkelere yapmış olduğumuz tüfte halı ithalatı, toplam sektör ithalatımızın yaklaşık %60'ını oluşturmaktadır.

ÜLKELER BAZINDA TUFTTE HALI İTHALATIMIZ				
Birim Değer: 1000 \$				
ÜLKE	2017	2018	DEĞİŞİM	PAY
HOLLANDA	8.277	8.035	-2,9%	28,5%
BELÇİKA	6.732	4.734	-29,7%	16,8%
ÇİN	6.069	3.986	-34,3%	14,2%
İNGİLTERE	3.189	3.343	4,8%	11,9%
SIRBİSTAN	42	2.176	5142,0%	7,7%
HİNDİSTAN	877	1.015	15,7%	3,6%
ALMANYA	572	982	71,6%	3,5%
A.B.D.	1.432	841	-41,3%	3,0%
FRANSA	376	529	40,7%	1,9%
TAYLAND	410	477	16,3%	1,7%
İlk 10 Ülke Toplamı	27.978	26.120	-6,6%	92,8%
Diğer Ülkeler	3.167	2.040	-35,6%	7,2%
Toplam Tufte Halı İthalatı	31.145	28.160	-9,6%	100%

Kaynak: Ticaret Bakanlığı Bilgi Sistemi - Şubat 2019

DÜNYA TÜFTE HALI TİCARETİ

Dünya tüfte halı ithalatı, 2017 yılında %4,8 oranında artarak yaklaşık 6,7 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir. 2017 yılında en fazla ithalat yapan ülke ABD olup, dünya ithalatının %13,6'sını tek başına gerçekleştirmektedir. ABD'yi %12,3 ile İngiltere ve %8,7 ile Kanada takip etmektedir.

DÜNYA TÜFTE HALI İTHALATI				
Birim Değer: 1000 \$				
ÜLKE	2016	2017	DEĞİŞİM	PAY
A.B.D.	891.637	904.506	1,4%	13,6%
İngiltere	842.364	821.772	-2,4%	12,3%
Kanada	574.907	580.801	1,0%	8,7%
Almanya	534.300	553.093	3,5%	8,3%
Avustralya	280.004	279.817	-0,1%	4,2%
Japonya	256.186	259.278	1,2%	3,9%
Hollanda	205.667	238.504	16,0%	3,6%
Fransa	202.806	203.743	0,5%	3,1%
Belçika	151.680	157.411	3,8%	2,4%
Çek Cumhuriyeti	127.168	142.118	11,8%	2,1%
TÜRKİYE (39. Sırada)	31.309	31.145	-0,5%	0,5%
İlk 10 Ülke Toplamı	4.066.719	4.141.043	1,8%	62,1%
Diğer Ülkeler	2.293.591	2.525.594	10,1%	37,9%
DÜNYA TÜFTE HALI İTHALATI	6.360.310	6.666.637	4,8%	100%

Kaynak: ITC Trade Map - Ocak 2019

Dünya tüfte halı ihracatının 2017 yılı itibariyle %18,8'ini Çin, %15,0'ini Belçika, %12,5'ünü Hollanda, %10,9'unu ABD ve %7,7'ini Hindistan gerçekleştirmiştir. Söz konusu beş ülke, dünya el halısı ihracatının %65,5'ini gerçekleştirmektedir. Türkiye ise dünyanın en büyük yedinci tüfte halı tedarikçisi olup 2017 yılında Türkiye'nin tüfte halı ihracatı %15,5 oranında artmıştır.

DÜNYA TÜFTE HALI İHRACATI				
Birim Değer: 1000 \$				
ÜLKE	2016	2017	DEĞİŞİM	PAY
ÇİN	1.279.147	1.355.647	6,0%	18,8%
BELÇİKA	1.062.504	1.081.349	1,8%	15,0%
HOLLANDA	838.080	899.785	7,4%	12,5%
A.B.D.	785.269	788.131	0,4%	10,9%
HİNDİSTAN	558.435	554.635	-0,7%	7,7%
ALMANYA	317.004	340.693	7,5%	4,7%
TÜRKİYE	225.531	260.516	15,5%	3,6%
İNGİLTERE	169.368	174.097	2,8%	2,4%
FRANSA	148.151	150.279	1,4%	2,1%
POLONYA	147.585	147.097	-0,3%	2,0%
İlk 10 Ülke Toplamı	5.531.074	5.752.229	4,0%	79,9%
Diğer Ülkeler	1.378.335	1.447.223	5,0%	20,1%
Dünya Tufte Halı İhracatı	6.909.409	7.199.452	4,2%	100%

Kaynak: ITC Trade Map - Ocak 2019

EL HALISI PROFİLİ

Dünya el halısı ve kilim üretimi ve ihracatı genellikle Hindistan, Çin, İran, Pakistan, Türkiye, Nepal ve Tibet tarafından yapılmaktadır. Dünya el halısı ve kilim pazarı çoğunlukla İranlı, Çinli ve Pakistanlı üretici/ihracatçıların kontrolünde bulunmaktadır. Söz konusu ülkelerin dünya el dokuması halı ve kilim pazarına hâkim olmalarının sebepleri;

- İthalatçı ülkelerdeki dağıtım kanallarının, depolarının ve perakende ağının büyük çoğunluğuna sahip olmaları,
- Bu dağıtım kanallarında kendi ülkelerinin ürünleri dışında ürünleri satmamaları,
- Bu ürünlerde en fazla maliyet kalemini oluşturan işçilik giderlerinin bu ülkelerde oldukça düşük olması nedeniyle ürünleri dünya pazarına düşük fiyatla sunabilmeleri,
- Devletin bu ülkelerde el dokuması halı ve kilim sektörü için toparlayıcı ve koordine edici rolünün etkisi,
- Bu ülkelerin uzun yıllardır ürünleri için batı pazarlarında oluşturdukları güçlü imaj olarak sıralanabilir.

TÜRKİYE’NİN EL HALISI DIŞ TİCARETİ

İhracat

Ülkemizin el halısı ihracatı dalgalı bir seyir izlemekte olup, kriz dönemlerinden bağımsız olarak artış ve azalışlar göstermektedir. Türkiye’nin el halısı ihracatı 2011 yılında 175 milyon dolarken, 2018 yılına kadar ihracat sürekli gerilemiştir. 2011 – 2018 yılları arası dönemde Türkiye’nin el halısı ihracatı %71 oranında gerilemiştir.

Aşağıdaki tablodan da görüleceği üzere, 2018 yılında el halısı ihracatımız 2017 yılına göre, miktar bazında %0,1 oranında bir artış ile 3,7 bin ton değerinde gerçekleşmiş, değer bazında ise %9,2 oranındaki düşüşle 51 milyon dolara gerilemiştir.

TÜRKİYE’NİN EL HALISI İHRACATI					
Birim Değer: 1000 \$					
Birim Miktar: 1000 KG					
YILLAR	İHRACAT		DEĞİŞİM		BİRİM FİYAT (\$/KG)
	MİKTAR	DEĞER	MİKTAR	DEĞER	
2011	5.456	175.532	N/A	N/A	32,17 USD
2012	4.024	139.082	-26,2%	-20,8%	34,56 USD
2013	3.248	132.291	-19,3%	-4,9%	40,73 USD
2014	3.354	128.389	3,3%	-2,9%	38,28 USD
2015	3.107	85.458	-7,4%	-33,4%	27,50 USD
2016	3.118	59.075	0,3%	-30,9%	18,95 USD
2017	3.736	56.290	19,8%	-4,7%	15,07 USD
2018	3.739	51.130	0,1%	-9,2%	13,67 USD

Kaynak: Ticaret Bakanlığı Bilgi Sistemi - Şubat 2019

Ülkeler bazında el halısı ihracatımız incelendiğinde ise; en fazla el halısı ihraç ettiğimiz ülkeler ABD, Japonya, Almanya ve İtalya olarak sıralanmakta olup, söz konusu ülkelerin el halısı ihracatımızdan aldıkları paylar ise sırasıyla; %40,3, %9,7, %4,8 ve %3,3 düzeyindedir.

ÜLKELER BAZINDA EL HALISI İHRACATIMIZ				
Birim Değer: 1000 \$				
ÜLKE	2017	2018	DEĞİŞİM	PAY
A.B.D.	19.838	20.586	3,8%	40,3%
JAPONYA	2.159	4.937	128,7%	9,7%
ALMANYA	4.779	2.466	-48,4%	4,8%
İTALYA	2.351	1.695	-27,9%	3,3%
İSVİÇRE	1.376	1.447	5,2%	2,8%
ÇEK CUMHURİYETİ	743	1.260	69,6%	2,5%
HOLLANDA	1.391	1.233	-11,3%	2,4%
BOSNA HERSEK	75	1.130	1402,4%	2,2%
FRANSA	1.220	1.039	-14,8%	2,0%
İSVEÇ	2.805	1.011	-63,9%	2,0%
İlk 10 Ülke Toplamı	36.735	36.805	0,2%	72,0%
Diğer Ülkeler	19.554	14.325	-26,7%	28,0%
Toplam El Halısı İhracatı	56.290	51.130	-9,2%	100%

Kaynak: Ticaret Bakanlığı Bilgi Sistemi - Şubat 2019

2018 yılında Türkiye'nin en fazla el halısı ihracatı gerçekleştirdiği ülke konumundaki ABD'ye ihracat %3,8 oranında artarak yaklaşık 21 milyon dolar değerinde gerçekleşmiştir.

Bu dönemde Türkiye'nin Japonya'ya ihracatı ise dikkat çekicidir. Türkiye'nin 2018 yılında Japonya'ya ihracatı %128,7 oranında artarak yaklaşık 5 milyon dolar değerinde gerçekleşmiştir. Türkiye'nin en fazla ihracat gerçekleştirdiği üçüncü ülke konumundaki Almanya'ya ise el halısı ihracatı bu dönemde %48,4 oranında gerileyerek yaklaşık 2,5 milyon dolar değerinde gerçekleşmiştir.

En fazla el halısı ihracatı gerçekleştirdiğimiz ilk on ülke içerisinde 2018 yılında en fazla ihracat artışı gerçekleştirdiğimiz ülke %1402,4 oranında artış ve 1,1 milyon dolar değerinde ihracatla Bosna Hersek olmuştur.

En fazla el halısı ihracatı gerçekleştirdiğimiz ilk on ülke içerisinde 2018 yılında ihracatımızda en fazla gerileme olan ülkeler ise %63,9 oranında gerileme ve 1 milyon dolar değerinde ihracatla İsveç, %48,4 oranında gerileme ve yaklaşık 2,5 milyon dolar değerinde ihracatla Almanya olmuştur.

İthalat

Ülkemizin el halısı ithalatı dalgalı bir seyir izlemekte olup 2011 yılından itibaren, ihracata benzer şekilde düşüşler gözlenmektedir. 2018 yılında sektör ithalatı değer bazında %3,3 oranında gerileyerek 5,7 milyon dolar değerinde gerçekleşmiştir.

TÜRKİYE'NİN EL HALISI İTHALATI					
Birim Değer: 1000 \$					
Birim Miktar: 1000 KG					
YILLAR	İTHALAT		DEĞİŞİM		BİRİM FİYAT (\$/KG)
	MİKTAR	DEĞER	MİKTAR	DEĞER	
2011	2.741	114.358	N/A	N/A	41,72 USD
2012	2.253	107.982	-17,8%	-5,6%	47,93 USD
2013	2.251	104.725	-0,1%	-3,0%	46,52 USD
2014	2.234	99.313	-0,8%	-5,2%	44,46 USD
2015	1.226	31.822	-45,1%	-68,0%	25,96 USD
2016	581	10.019	-52,6%	-68,5%	17,25 USD
2017	385	5.939	-33,7%	-40,7%	15,41 USD
2018	432	5.746	12,2%	-3,3%	13,30 USD

Kaynak: Ticaret Bakanlığı Bilgi Sistemi - Şubat 2019

Ülkeler bazında el halısı ithalatımız incelendiğinde ise; en fazla ithalat Hindistan, Pakistan ve Çin'den gerçekleştirilmekte olup, söz konusu ülkelerin el halısı ithalatımızdan aldıkları paylar ise sırasıyla; %40,6, %24,0 ve %15,8 düzeyindedir. Anılan ülkelere gerçekleştirilmiş olduğumuz el halısı ithalatı, toplam el halısı ithalatımızın %80'ini oluşturmaktadır.

ÜLKELER BAZINDA EL HALISI İTHALATIMIZ				
Birim Değer: 1000 \$				
ÜLKE	2017	2018	DEĞİŞİM	PAY
HİNDİSTAN	3.028	2.330	-23,1%	40,6%
PAKİSTAN	1.264	1.377	8,9%	24,0%
ÇİN	426	906	112,4%	15,8%
AFGANİSTAN	193	378	96,2%	6,6%
MOLDOVA	85	143	68,5%	2,5%
FRANSA	79	102	29,8%	1,8%
BANGLADEŞ	91	90	-0,9%	1,6%
ÖZBEKİSTAN	52	88	68,6%	1,5%
LÜBNAN	-	64	N/A	1,1%
MISIR	34	48	42,8%	0,8%
İlk 10 Ülke Toplamı	5.252	5.526	5,2%	96,2%
Diğer Ülkeler	687	220	-68,0%	3,8%
Toplam El Halısı İthalatı	5.939	5.746	-3,3%	100%

Kaynak: Ticaret Bakanlığı Bilgi Sistemi - Şubat 2019

DÜNYA EL HALISI TİCARETİ

Dünya el halısı ithalatı, 2009 yılında yaşanan küresel kriz nedeni ile ciddi bir oranda düşüş gösterse de izleyen yıllarda toparlanmıştır. Dünya sektör ithalatı, 2017 yılında %2,3 oranında azalarak 1,1 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir.

DÜNYA EL HALISI İTHALATI				
Birim Değer: 1000 \$				
ÜLKE	2016	2017	DEĞİŞİM	PAY
A.B.D.	530.229	488.461	-7,9%	42,9%
ALMANYA	113.037	100.662	-10,9%	8,8%
İNGİLTERE	52.733	49.525	-6,1%	4,4%
JAPONYA	36.913	36.491	-1,1%	3,2%
KANADA	32.482	31.907	-1,8%	2,8%
FRANSA	29.029	31.418	8,2%	2,8%
İTALYA	28.805	30.044	4,3%	2,6%
İSVİÇRE	26.992	29.248	8,4%	2,6%
İSVEÇ	20.495	25.281	23,4%	2,2%
AVUSTRALYA	22.393	24.353	8,8%	2,1%
TÜRKİYE (24. Sırada)	10.018	5.939	-40,7%	0,5%
İlk 10 Ülke Toplamı	893.108	847.390	-5,1%	74,5%
Diğer Ülkeler	271.593	290.335	6,9%	25,5%
Dünya El Halısı İthalatı	1.164.701	1.137.725	-2,3%	100%

Kaynak: ITC Trade Map - Şubat 2019

Dünya el halısı ihracatının 2017 yılı itibariyle %24,6'sını İran, %23,8'ini Hindistan, %16,6'sını Mısır, %5,6'sını Çin ve %4,2'sini Pakistan gerçekleştirmiştir. Söz konusu beş ülke, dünya el halısı ihracatının %75'ini gerçekleştirmektedir.

DÜNYA EL HALISI İHRACATI				
Birim Değer: 1000 \$				
ÜLKE	2016	2017	DEĞİŞİM	PAY
İRAN	373.995	437.480	17,0%	24,6%
HİNDİSTAN	450.068	423.176	-6,0%	23,8%
MISIR	286.108	295.147	3,2%	16,6%
ÇİN	110.332	99.272	-10,0%	5,6%
PAKİSTAN	87.527	73.840	-15,6%	4,2%
NEPAL	74.614	68.446	-8,3%	3,8%
TÜRKİYE	59.074	56.290	-4,7%	3,2%
ALMANYA	65.379	55.986	-14,4%	3,1%
BİRLEŞİK ARAP EMİRLİKLERİ	7.481	44.751	498,2%	2,5%
A.B.D.	30.246	31.877	5,4%	1,8%
İlk 10 Ülke Toplamı	1.544.824	1.586.265	2,7%	89,2%
Diğer Ülkeler	215.910	192.553	-10,8%	10,8%
Dünya El Halısı İhracatı	1.760.734	1.778.818	1,0%	100%

Kaynak: ITC Trade Map - Şubat 2019

